

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การซ้ำคำเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างมีระบบระหว่างเสียงและความหมายของคำในภาษา ริชาร์ด แอล วัตสัน (Richard L. Watson)¹ ได้กล่าวไว้ว่า เอ็ดเวิร์ด ซาเคียร์ ได้แสดงความเห็นว่า วิธีการนี้เป็นลักษณะสากลอย่างหนึ่งที่มีปรากฏทั่วไปในภาษาคำต่าง ๆ ภาษาไทยก็เป็นภาษาหนึ่งที่มีการใช้การซ้ำคำ เช่นเดียวกับภาษาอื่น ๆ ได้มีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคำซ้ำในภาษาไทยหลายท่าน² ซึ่งพอจะสรุปลักษณะของการศึกษาได้ดังนี้

1.1.1 ในแง่ของวิธีของการซ้ำคำ เป็นการศึกษาว่า อาจนำคำ ๆ หนึ่งมากล่าวซ้ำ 2 ครั้ง โดยพิจารณาว่า มีหมวดคำใดบ้างที่นำมากล่าวซ้ำ 2 ครั้งได้ หรือเป็นการศึกษาการซ้ำว่าเป็นแบบซ้ำคำเต็มทั้งคำ หรือซ้ำเพียงบางส่วนคือเปลี่ยนคำเดิมในเรื่องเสียงสระพยัญชนะ หรือวรรณยุกต์ เป็นต้น

1.1.2 ในแง่ของการเกิด (distribution) ของคำซ้ำ เป็นการศึกษาว่าคำซ้ำคำใดเกิดในประโยคแบบใดได้บ้าง หรือเกิดได้ในทุกประโยค

1.1.3 ในแง่ชนิดของคำ เป็นการศึกษาว่าคำซ้ำนั้นเป็นคำชนิดใด เช่น เป็นคำนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เป็นต้น

¹Richard L. Watson "Reduplication in Pacoh" (Master's thesis, The Faculty of the Hartford Seminary Foundation, 1966.), p. ix

²ดูบทที่ 2

1.1.4 ในแง่ความหมายของคำซ้ำ เป็นการศึกษาว่าเมื่อนำคำมาซ้ำแล้วทำให้เกิดความหมายใดได้บ้าง เช่น ความหมายเป็นพหูพจน์ ความหมายลดลง หรือเพิ่มน้ำหนัก ความหมายของคำให้มากขึ้น เป็นต้น การศึกษาในแง่นี้มักพิจารณาว่า คำซ้ำนั้น ๆ มีรูปเหมือนกัน หรือต่างกัน และเป็นคำชนิดใด เช่น คำซ้ำที่เป็นคำนามและสรรพนามมีความหมายบ่งพหูพจน์ เช่น เด็ก ๆ เธอ ๆ เป็นต้น

1.1.5 ในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของเสียงสระ และความหมายของคำซ้ำ ผู้ที่ศึกษาคำซ้ำในแง่นี้คือ สุดาพร ลักษณ์ยนาวิน¹ ซึ่งศึกษารูปแบบของเสียงสระพยัญชนะของคำซ้ำชนิดอุจจารฉวิลาสมางชนิด เช่น กินแก้ม กินแก้ม ทรีอกกิน โดยพิจารณาว่ามีความหมายอย่างไร

จากการศึกษาผลงานของผู้เฒ่าตั้งที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าส่วนใหญ่ การศึกษาคำซ้ำโดยละเอียดมัก เป็นการศึกษาในแง่วิธีการซ้ำ หรือในแง่ความหมายของคำซ้ำ โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของคำและความหมาย ส่วนในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของเสียงสระ และความหมายของคำซ้ำนั้นนอกจากสุดาพร ลักษณ์ยนาวิน แล้ว ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาอีกเลย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเสียง และความหมายของคำซ้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ คำเสียงสระกับความหมายซึ่งมีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว เช่น ในคำซ้ำที่พยางค์ทั้งสองต่างกัน ที่สระ ถ้าพยางค์แรกมีสระโอะหรือโอ พยางค์ดังมีสระเอะหรือเอ จะมีความหมายเกี่ยวกับอาการ ลักษณะที่ไม่มั่นคงหรือคงที่เช่นในคำว่า โยกเขก ใจเกก ใจงง ไลเล ฯ เป็นต้น คำซ้ำในลักษณะเช่นนี้เคยมีผู้ศึกษาแต่เป็นการศึกษาในแง่วิธีการซ้ำเท่านั้น เช่นที่ กาญจนา นาคสกุล² ศึกษาคำซ้ำในภาษาไทยโดยเทียบกับภาษาเขมร และได้แบ่งคำ

¹ ลุบทที่ 2

² Kamchana Nacaskul; "A Study of Cognate Words in Thai and Cambodian" Unpublished Master's Thesis, University of London, 1962. อ้างถึงใน การจัดการ สนิะโชติ เปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและเขมร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทอักษรศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).
หน้า 4

ซ้ำออกเป็น 4 ชนิดตามวิธีของการซ้ำคำซ้ำชนิดหนึ่งคือ คำซ้ำที่มีการ เปลี่ยนแปลง เสียงสระ เช่น ฮี๊ด๊ด แว่ววาว เบ้งต้น อีกผู้หนึ่งที่ได้ศึกษาคำซ้ำในแง่ป็นคือ การณิกการ สินะไซติ¹ ซึ่งศึกษาคำซ้ำในภาษาไทยเพื่อเทียบกับภาษา เขมร /โดยพิจารณาว่าเสียงอะไรซ้ำกันบ้าง เช่น เสียงพยัญชนะต้นซ้ำกัน เสียงพยัญชนะต้นกับสระซ้ำกัน เสียงสระซ้ำกัน เสียงสระกับพยัญชนะตัวสะกดซ้ำกัน เสียงพยัญชนะตัวสะกดซ้ำกัน เสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะตัวสะกดซ้ำกัน นอกจากนี้ บรรจบ พันธุเมธา² ก็ได้ศึกษาคำซ้ำเสียงต่างกันที่สระ เช่น เกะกะ งอแง ลอมแลม ฯลฯ โดยพิจารณาในแง่ฐานที่เกิดและระดับของเสียงสระ เช่น สระกลาง กับกลาง ในคำว่า ซึงซัง ซึงดัง เบ้งต้น³ การศึกษาคำซ้ำในลักษณะดังที่กล่าวมานี้ ผู้ศึกษามีได้สนใจศึกษาว่า มีความสัมพันธ์อย่างไรหรือไม่ระหว่างรูปแบบของเสียงสระ และความหมายของคำซ้ำเลย

1.2 จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1.2.1 เพื่อหารูปแบบของเสียงสระของคำซ้ำ 2 พยางค์⁴ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ

1.2.2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของ เสียงสระกับความหมายของ คำซ้ำ 2 พยางค์ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ

¹กรณิกการ สินะไซติ "เปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและภาษาเขมร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516). หน้า 115

²บรรจบ พันธุเมธา, ลักษณะภาษาไทย (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514), หน้า 91-97

³คำที่เสียงต่างกันที่สระนี้ บรรจบ พันธุเมธา เรียกว่าเป็นคำซ้อนเพื่อเสียง มิได้เรียกว่าเป็นคำซ้ำ

⁴ดูขอบเขตของคำซ้ำ 2 พยางค์ในขอบเขตของการวิจัย

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

เสียงสระและความหมายของคำซ้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ มีความสัมพันธ์ที่เป็นรูปแบบ (pattern) เห็นได้อย่างชัดเจน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษา เฉพาะคำซ้ำ 2 พยางค์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ที่มีลักษณะต่อไปนี้เท่านั้น

1.4.1 คำซ้ำที่มีพยางค์หลัก ได้แก่ คำซ้ำที่มีพยางค์หลักซึ่ง เป็นพยางค์ที่มีความหมายประจำพยางค์ และจะศึกษา เฉพาะที่มีลักษณะดังต่อไปนี้เท่านั้น

1.4.1.1 คำซ้ำที่พยางค์หลักกับพยางค์ซ้ำต่างกันที่สระและพยัญชนะท้าย โดยที่สระในพยางค์ซ้ำจะคือ เป็นสระหลัง-กลาง-สั้น คือ /o/ และพยัญชนะท้าย เป็นพยัญชนะนาสิก คือ /ŋ/ เท่านั้น เช่น อังอึ้ง ล่งเล้ง

1.4.1.2 คำซ้ำที่พยางค์หลักกับพยางค์ซ้ำต่างกันที่สระ เช่น กิมเก้น กิมแก้น เพนอะทนะ ยอยแยง

1.4.2 คำซ้ำที่ไม่มีพยางค์หลัก ได้แก่ คำซ้ำที่ไม่มีพยางค์ใดพยางค์หนึ่งมีความหมายประจำพยางค์ และจะศึกษา เฉพาะที่พยางค์ทั้งสองต่างกันที่สระ เท่านั้น เช่น จูจี โฉเล เกาะละ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์อย่างมีระบบระหว่างรูปแบบของเสียงสระกับความหมายของคำซ้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งยังไม่มีการศึกษาอย่างละเอียดมาก่อน และจะเป็นแนวทางให้กับการวิเคราะห์ภาษาในแนวนี้ต่อไป

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

1.6.1 ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับคำซ้ำในภาษาไทยและภาษาอื่น ๆ ทั้งที่
อยู่ในรูปของบทความ หนังสือนิตยสาร หรือวิทยานิพนธ์ ที่มีผู้วิจัยแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

1.6.2 เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ข้อมูลเบื้องต้นนี้จะได้จาก

1.6.2.1 การสนทนากับนิสิตหลาย เครื่องญาติ อาจารย์ และผู้ที่อยู่
ใกล้ชิด

1.6.2.2 การอ่านสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งที่เป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสารประเภท
วิชาการ สารคดี นิตยสารบันเทิงคดี ตลอดจนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 และ
ฉบับอื่น ๆ

1.6.2.3 การตั้งและขมขายการต่าง ๆ ในวิทยุและวิทยุโทรทัศน์

1.6.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับคำซ้ำประเภทที่หยาบทั้งสองต่างกัน
ที่สระ จำนวน 20 ข้อ ให้นักนิสิตและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต
บางเขน และบางแสน จำนวน 200 คน ตอบ

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ตอบ คือ เพศและอายุ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคำซ้ำ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ก. เป็นคำชี้แจง เกี่ยวกับคำซ้ำที่ต้องการให้เติมคำลงไปในโดยมีตัวอย่าง

ประกอบ

ข. เป็นรายการสระที่ต่างกัน เป็นคู่ ๆ พร้อมกับมีตัวอย่างประกอบ เพื่อ

เป็นแนวทางในการเติมคำซ้ำที่มีลักษณะดังกล่าว เช่น

อี - ออ เช่น จืดจืด

อือ - ออ เช่น อืดอาด ผิดพลาด

อา - อา เช่น

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีประโยชน์ในแง่ที่ว่า ทำให้ได้ข้อมูล เกี่ยวกับ คำจำกัดความทั้ง 2 คำกันที่สระได้ยากพอสมควร แต่เนื่องจากมีเวลาที่ค่อนข้างจำกัด จึงมีข้อบกพร่องบางประการ เช่น รายการสระที่ห่างกันยังมีอีกมากนอกเหนือจากที่ปรากฏ ในแบบสอบถาม และช่วงระยะเวลาที่ให้แก่มุ้ตอบแบบสอบถามค่อนข้างน้อย จึงทำให้ได้ ข้อมูลน้อยกว่าที่ควรจะได้ แต่อย่างไรก็ตามจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมา ซึ่งได้ประมาณ ร้อยละ ๑๐ ของแบบสอบถามที่ส่งไป ผู้วิจัยก็สามารถรวบรวมคำจำกัดความทั้ง 2 คำกัน ที่สระได้ยากพอสมควร และข้อมูลเหล่านี้ได้นำมาประกอบกับข้อมูลจากข้อ 1.6.2.1 - 1.6.2.3 และจากคำผู้วิจัยเองในฐานะผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ คนหนึ่ง

1.6.4 วิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาารูปแบบของ เสียงสระและความหมาย

1.6.5 สรุปผลการวิจัย ใ้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย